

**1982-2010 YILLARINDA SUNULAN MÜZİK EĞİTİMİ KONULU BİLDİRİLERİN BAZI
DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ¹**

*1982-2010 ON MUSIC EDUCATION PRESENTED EXAMINATION OF THE PAPERS
ACCORDING TO SOME VARIABLES*

Yrd.Doç.Dr. G. Filiz ÖNAL

Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, filizonal66@yahoo.com.tr,
Kırıkkale/Türkiye

ÖZ

Bu araştırmada, Türkiye'deki üniversitelerde 1982-2010 yılları arasında düzenlenmiş ve basılmış müzik başlıklı bilimsel toplantılarda sunulan müzik eğitimi konulu bildirilerin bazı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma; durum belirleyici olup betimsel yöntem kullanılmıştır. Model olarak "Tarama Modeli" tercih edilmiştir. Elde edilen veriler sonucunda, müzik eğitiminin temelini oluşturan, ses eğitimi, çalgı eğitimi ve müzik kuramları boyutların ilişkin bildiriler tespit edilmiştir. Müzik eğitiminin ses eğitimi alanında 54, çalgı eğitimi alanında 86 ve müzik kuramları alanında ise 248 olmak üzere toplam 398 bildiri sunulduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Üniversite, müzik eğitimi, bildiri, değişken.

ABSTRACT

In this study, it was aimed to examine the papers on music education presented at the scientific meetings organized and published in universities in Turkey between 1982 and 2010 according to some variables. Research, situational and descriptive methods were used. The "scanning model" is preferred as a model. As a result of the data obtained, the papers on the dimensions of sound education, instrument education and music theories, which constitute the basis of music education, were determined. As a result of the data obtained, the papers on the dimensions of sound education, instrument education and music theories, which constitute the basis of music education, were determined. It was concluded that a total of 398 papers were presented in the field of music education, 54 In the field of sound education, 86 in the field of instrument education and 248 in the field of music theories.

Key words: University, music education, paper, variable.

1. GİRİŞ

Bireylerin bilgi ve becerilerini kazanmasında ve geliştirmesinde hiç şüphesiz en önemli rol, eğitim kurumlarına düşmektedir. Eğitimli kişi, hem gündelik hem de meslek hayatında karşılaştığı sorunları çözmeye ihtiyaç duyacağı yeterliliklere sahip kişidir.

Yaşam boyu öğrenme becerisini kazanmış bireylerin yetiştirilmesinde, eğitim zincirinin son halkasını oluşturan ve kişinin toplumsal rolünde büyük ölçüde belirleyici olan üniversitelerin önemi büyüktür (Coşkun, 2005: 261).

Üniversiteler, toplumlara en üst düzeyde eğitim ve yön veren, devlet politikalarını düzenleyen, fikirlerin ve düşüncelerin çıkış kaynağıdır. Ayrıca toplumların sorunlarına evrensel ve ulusal düzeyde gerçek çözümler

¹ Bu araştırma, "Türkiye'deki Üniversitelerde 1982-2010 Yılları Arasında Düzenlenmiş Müzik Başlıklı Kongre Ve Sempozyumlarda Sunulan Bildirilerin Sonuç Ve Önerilerinin İncelenmesi" adlı doktora tezinin bir bölümünden oluşturulmuştur.

arayan kurumlardır. Üniversite, gerçeğin, doğrunun arandığı ve her türlü fikrin, görüşün tartışıldığı bilimin üretildiği yerin adıdır. Bu yüzden üniversitelerin temel görevlerinden biri eğitim ise diğeri de bilim ve bilgi üretmektir.

Kanpolat (2008: 429), üniversitenin şu işlevleri olduğunu belirtmektedir:

- ✓ Yaratıcı düşünceye sahip, disiplinli ve sağlam muhakemeli, tutarlı ve geniş ufuklu, yüksek nitelikli kişiler yetiştirmek,
- ✓ Bilim ve tekniğin gelişmesine katkı sağlamak,
- ✓ Ülke ve dünya meselelerine çözümler getirmek,
- ✓ Liberal eğitim vererek rasyonel düşünen, akılcı çözümler üreten geniş ufuklu ve hür düşünceli nesiller yetiştirmek,
- ✓ Tenkitçi düşüncenin yayılmasında, yerleşmesinde öncü vazifesi görmek,
- ✓ Temel bilimlerin ülkemizde gelişmesine katkı sağlamak,
- ✓ Uygulamalı araştırmalar yapmak; mevcut bilgi ve fikirleri yenileyip zenginleştirilerek korumak,
- ✓ Meslek dallarının ihtiyacı olan elemanları yetiştirmek,
- ✓ Kültürün yenileşmesi ve nesilden nesile aktarılmasını temin etmek.

Ülkemizde, “insan-müzik ve sanat eğitimi” konusunda devlet, ulus-toplum, kurum-kuruluş ve kişi düzeylerinde büyük ve geniş kapsamlı, çeşitli ve zengin kapsamlı bir birikim sağlanmıştır. Bu birikimin sağlanmasında etkin rol oynayan değişik kurum, kuruluş ve kişiler arasında üniversitelerimizin önemli bir yeri, payı ve katkıları vardır. Bu yer, pay ve katkılar 1970’lerden ve özellikle 1980’lerden itibaren yeni bir nicelik ve nitelik kazanmıştır (Uçan, 1996: 7).

Mevcut bilgi birikiminin hızla arttığı günümüzde, bireylerin birçok alandaki gelişmeleri izleyebilmesi, gerek yaşadığı toplumun gerekse başka toplumların kültürel, sosyal ve ekonomik yapılarında meydana gelen değişim ve gelişime uyum sağlamaları kaçınılmaz bir hal almıştır.

Bu amaç doğrultusunda bilim insanlarının katılımıyla üniversitelerde bilimsel toplantılar düzenlenmektedir. Sözlük anlamı “belli bir konuda düzenlenen oturum veya seminer, bilgi şöleni” olan sempozyumlar (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>) bir toplumda değişik sosyal çevrelerden gelen, değişik statülere sahip bireylerin, değişik fikirleri yansıtabilecekleri ortamlar sağlar.

Bilimsel toplantılar, hem ulusal hem de uluslararası platformda, farklı teknik ve yöntemler kullanılarak yapılan inceleme, araştırma, deneme ve uygulamalarla elde edilen verileri sunma ve sunulanlardan faydalanma imkânı sağlar. Böylece, çok kültürlü (multicultural) toplum anlayışının gelişmesine ve geliştirilmesine önemli ölçüde katkıda bulunurlar.

2. ARAŞTIRMANIN KONUSU, AMACI VE ÖNEMİ

Araştırmada; sınırlılık çerçevesinde, 1982-2010 yılları arasında Türkiye’de düzenlenmiş ve basılmış müzik konulu bilimsel toplantılarda (kongre ve sempozyumlar) sunulan ve müzik eğitiminin temelini oluşturan, ses eğitimi, çalgı eğitimi ve müzik kuramları boyutlarına ait bildiriler belirlenerek gruplandırılmıştır. Araştırma, bildirilere ilişkin nicel verilere daha kolay ve hızlı ulaşılması bakımından önemlidir. Böylelikle;

- ✓ Alana ilişkin özgün katkılarıyla yol göstermesi bakımından ilgili kurum ve kuruluşlara,
- ✓ Alana ilişkin daha sonraki çalışmalarında kullanabilecekleri, kendi araştırmalarına paralel olabilecek yayınlara daha kolay ve hızlı ulaşmalarını sağlaması bakımından bilim adamlarına,
- ✓ Alana ilişkin bilinmeyen ve eksikliklerin tespiti ile mesleki donanımını güçlendirmesi bakımından müzik eğitimcilerine,
- ✓ Alanına hâkimiyeti sağlaması ve yapılan çalışmalardan bilgisi olması bakımından araştırmacılara,
- ✓ Alana ilişkin konularda bilgi sahibi olmalarına katkılarından dolayı öğrencilere,
- ✓ Alana ilişkin yeni bir çalışma eklenmesiyle ülke müzik kültürüne katkı sağlaması öngörülmektedir.

Araştırmanın amacından yola çıkılarak elde edilen alt problemler şunlardır:

- ✓ Ses eğitimi boyutu bildiri dağılımı nasıldır?

- ✓ Çalgı eğitimi boyutu bildiri dağılımı nasıldır?
- ✓ Müzik kuramları boyutu bildiri dağılımı nasıldır?

3. MÜZİK EĞİTİMİNDE TEMEL BOYUTLAR

Müzik, en küçük toplumsal yapıdan en geniş toplumsal yapıya kadar ulaşabilen, kendine has anlatım dili olan en etkili iletişim araçlarından birisidir. Farklı kültürlerle sahip birçok insan birlikte müzik yapabilir ve müzik dinleyebilirler. Bu da müziğin insanları bir arada tutabilen en güzel ve duygusal özelliğidir.

Müzik eğitimi; ses eğitimi, çalgı eğitimi ve müzik kuramları olmak üzere üç temel boyutta karşımıza çıkmaktadır. Müzik eğitiminin temel boyutlarından biri ve en önemlisi, ses eğitimidir. Her insan kendine has sesiyle doğar, yaşar ve gelişir.

Töreyin'e (2001: 122) göre ses eğitimi; bireylere konuşma ve/veya şarkı söylemede seslerini doğru, etkili ve güzel kullanabilmeleri için gereken davranışların kazandırıldığı ve içinde konuşma, şarkı söyleme, şan ve toplu ses eğitimi gibi alt ses eğitimi basamaklarını barındıran, disiplinler arası bir özel alan eğitimidir. Öncelikle sesi doğru, etkili ve güzel kullanmaya ilişkin davranışlar kazandırmayı ve ses sağlığını korumayı amaçlar (Önal, 2012: 11).

Müzik eğitiminin temel boyutlarından diğeri ise çalgı eğitimidir. Bir çalgıyı öğrenme süreci, çalgıyı çalma becerisini gösterebilmek üzere bir takım becerilerin sistematik olarak kazanılmasıyla sağlanmaktadır. Çalgı eğitimi, bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönlerini harekete geçirerek, kendisini daha iyi tanmasını ve neler yapabileceğini daha iyi anlamasını sağlayacağından özgüven gelişimine katkıda bulunur. Böylece kendine güvenen, ruhen ve fiziken sağlıklı nesiller yetişmesine yardımcı olur.

Müzik eğitiminin temel boyutlarından bir diğeri ise müzik kuramlarıdır. Kuram kavramı, yapılan literatür taramalarında "teori" olarak ta karşımıza çıkmaktadır. Bilimsel anlamda kuram (teori), içeriğinde gerçekler, yasalar, çıkarımlar, bilimsel öngörüler ve test edilmiş hipotezler bulunan doğanın ya da fiziksel evrenin belirli yönlerini açıklama gücüne sahip, son derece iyi desteklenmiş önermelerdir (NRC, 1998. akt. Taşkın vd. 2008). Araştırmamızda, müziğin bilim ve sanat dalı olarak bireysel ve kurumsal düzlemde genel eğitimi, izlenen programlar, teknolojik yaklaşımlar ve yetenek sınavlarına ilişkin konu başlıkları yer almaktadır.

Tablo 1. Bildirilerin Nicel Dağılımı

TOPLANTININ ADI	Müzik Eğitimi Boyutları							
	Ses Eğitimi		Çalgı Eğitimi		Müzik Kuramları		Toplam Bildiri Sayısı	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1.Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu-1993	1	5	3	14	<u>18</u>	<u>82</u>	22	6
1. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu-2001	<u>21</u>	<u>91</u>	--	--	2	9	23	6
Uluslararası "Avrupa ve Türk Cumhuriyetleri'nde Müzik Kültürü ve Eğitimi Kongresi" 2002	6	15	5	12	<u>30</u>	<u>73</u>	41	10
Cumhuriyetimizin Sekseninci Yılında Müzik Sempozyumu 2003	2	4	11	23	<u>35</u>	<u>73</u>	48	12
1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu-2004	6	11	16	30	<u>32</u>	<u>59</u>	54	14
Müzik Sempozyumu-2005	3	12	10	40	<u>12</u>	<u>48</u>	25	6
Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu-2006	7	13	13	25	<u>33</u>	<u>63</u>	53	13
8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu-2009	--	--	11	24	<u>34</u>	<u>76</u>	45	11
IX. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu-2010	8	9	17	20	<u>62</u>	<u>71</u>	87	22
TOPLAM	54	14	86	22	<u>258</u>	<u>65</u>	398	100

Tablo 1 incelendiğinde, 1982-2010 yılları arasındaki 28 yıllık zaman sürecinde üniversiteler tarafından müzik alanına yönelik düzenlenip basılmış dokuz bilimsel toplantı belirlenmiştir. Bunlardan sadece 1. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu'nda sunulan bildirilerin, isminden de anlaşılacağı üzere % 91 gibi bir oranla tamamına yakınının "ses eğitimi" üzerine yoğunlaştığı, diğer sekiz toplantının ise %48-82 aralığında "müzik kuramları" konularını içerdiği gözlemlenmiştir. Aynı tabloda dikkat çeken bir başka önemli sonuç ise 1993 yılında toplam 22 olan bildiri sayısının 2002 yılında 41, 2004 yılında 54 ve 2010 yılında 87 olmasıdır. Bu da müzik eğitimi alanındaki çalışmaların yıllar içinde artarak devam ettiğinin olumlu bir göstergesidir.

Tablo 2. Bilimsel Toplantıların Genel Görünümüne İlişkin Dağılım

Toplantının Tarihi	Toplantının Adı	Toplantının Yeri ve Üniversitenin Adı	Bildirimci Sayısı
26-28 Nisan 1993	1.Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu “Müzik Türlerinin Eğitimdeki Yeri”	Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Bölümü, Trabzon	26
01-03 Kasım 2001	1. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu	Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara	25
13-16 Kasım 2002	Uluslararası Avrupa ve Türk Cumhuriyetleri’nde Müzik Kültürü ve Eğitimi Kongresi	Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara	56
30-31 Ekim 2003	Cumhuriyetimizin Sekseninci Yılında Müzik Sempozyumu	İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya	62
07-10 Nisan 2004	1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu	Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta	63
14-16 Nisan 2005	Müzik Sempozyumu	Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Kayseri	51
26-28 Nisan 2006	Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu	Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli	69
23-25 Eylül 2009	8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu “Türkiye’de Müzik Eğitiminin Sorunları ve Çözüm Önerileri”	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Samsun	60
15-17 Aralık 2010	IX. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu “Türkiye’de Bugünden Yarına Müzik Eğitimi”	Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İstanbul	121
TOPLAM: 9			533

Tablo 2 incelendiğinde, dokuz bilimsel toplantıdan dört tanesinin Nisan ayında, iki tanesinin Kasım ayında diğer üç tanesinin ise Eylül, Ekim ve Aralık aylarında yapıldığı, toplantılardan iki tanesinin Gazi Üniversitesi’nde diğer yedi tanesinin ise farklı üniversitelerde düzenlendiği gözlenmiştir. Tablo 1’de gözlenen bildiri sayısının artmasıyla doğru orantılı olarak bu tabloda da bildirimci sayısında yıllar geçtikçe önemli sayıda artış gözlenmiştir.

4. BULGU ve YORUMLAR

Belli konularda düzenlenen bilimsel toplantıların, bilim insanlarının yaptıkları çalışmaları tartışmaya ve paylaşımına açmak üzere araştırmacı ve akademisyenleri bir araya getirme, bilimsel etkileşim ve bilgi paylaşımı sağlama gibi görevleri vardır. Bu toplantılar sayesinde belli bir disiplin çevresinde toplanan bilim insanları, kimlerin hangi konularda çalıştığından haberdar olur, yaptığı çalışmaları farklı ortamlarda sunma ve eleştiri alarak kendilerini geliştirme, hatta daha kaliteli çalışmalar yapma olanağı bulur. Aynı disiplinde çalışan araştırmacılar ise hangi konular üzerinde çalışıldığını öğrenir ve karşılıklı birbirlerinin deneyimlerinden faydalanırlar. Bu bölümde, araştırma sınırlılığı içinde, müzik eğitiminin üç temel boyutu olan ses eğitimi, çalgı eğitimi ve müzik kuramlarına ilişkin alt başlıklarda sunulan bildirimlerin dağılımları bulunmaktadır.

4.1. Ses Eğitimi

Konuşmanın ham maddesi, enerji kaynağı olan nefes, titreşim yaparak sesi meydana getirir. Sesin ahengi, tonu, dinleyiciyi etkileyen en önemli faktörlerdir. Ses, insanların iletişim kurmalarında en doğal araçtır. Herkesin güzel bir sesi olmayabilir ancak ses eğitimi ile sesini tanıyıp ve hayatı boyunca doğru kullanmayı öğrenebilir. İnsan sesi, pratik, mükemmel ve en doğal müzik aletidir. Bu nedenle de özenle korunması gerekmektedir. İnsan hayatında sesin, konuşmak ve müzik yapmak gibi iki önemli görevi vardır.

Ses eğitimi; bireylerin sağlıklı sesler üreterek doğru ve güzel konuşma ve/veya şarkı söylemede seslerini doğru, etkili ve güzel kullanabilmeleri ve korumaları için gerekli bilgi ve becerilerin kazandırıldığı bir özel alan eğitimidir. Ses eğitimi ile bireylerin seslerini tanıması ve doğru kullanması için gerekli bilgi ve becerilerin kazandırılması hedeflenmelidir. Ses eğitimi, her düzeydeki eğitim basamağında uygulanabilir.

Bu bölümde, bilimsel toplantılarda “Ses Eğitimi” alanında sunulmuş bildirilerin dağılımı yer almaktadır. Bildiriler, başlıkları ve içerikleri incelenerek “Genel Ses Eğitimi (GSE)”, “Ses Sağlığı (SS)” ve “Koro Eğitimi (KE)” olmak üzere üç tema etrafında toplanmıştır.

Tablo 3. Ses Eğitimi Alanı Alt Başlıklarındaki Bildirilerin Dağılımı

TOPLANTI	SES EĞİTİMİ						Toplam	
	GSE	%	SS	%	KE	%	f	%
Trabzon – 1993	1	100	--	--	--	--	1	2
Ankara – 2001	5	24	2	10	14	67	21	39
Ankara – 2002	4	57	--	--	3	43	7	13
Malatya – 2003	2	100	--	--	--	--	2	4
Isparta – 2004	2	33	2	33	2	33	6	11
Kayseri – 2005	2	67	--	--	1	33	3	6
Denizli – 2006	5	83	--	--	1	17	6	11
Samsun – 2009	--	--	--	--	--	--	--	--
İstanbul – 2010	4	50	1	13	3	38	8	15
TOPLAM	25	46	5	9	24	44	54	100

Tablo 3 incelendiğinde, 2009 yılındaki 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu’nda ses eğitimine ilişkin bildiri olmadığı, sekiz toplantıda sunulan 54 bildirden 21 tanesinin 2001 yılında düzenlenen 1. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu’nda bulunduğu, genel toplam içinde en az çalışmanın ise 5 bildiriyle ses sağlığı alanında olduğu gözlenmiştir.

4.2. Çalgı Eğitimi

Müzik eğitiminin temel boyutlarından diğeri ise çalgı eğitimidir. Bir çalgıyı öğrenme süreci, çalgıyı çalma becerisini gösterebilmek üzere bir takım becerilerin sistematik olarak kazanılmasıyla sağlanmaktadır (Önal, 2012: 12).

Çalgı eğitimi yolu ile

- ✓ Birey, sesleri ve tartımları doğru ve temiz olarak işitir, hisseder ve uygulamaya çalışır.
- ✓ Bireyde müziğe karşı ilgi ve istek uyanır.
- ✓ Birey, çalgı çalabilme yeteneği oranında becerisini geliştirebilir.
- ✓ Birey, öğrendiği çalgının gerektirdiği teknik bilgi ve becerileri öğrenmeye çalışırken dikkati gelişir.
- ✓ Çalgı çalma sayesinde birey, küçük kaslarını, nefes alışverişini, oturuşunu, bakışını, düşüncesini kontrol altına almayı öğrenir.
- ✓ Birey, kendi basına bir iş yapmanın zevkine varır.
- ✓ Çalgı topluluklarında görev alarak toplu çalma alışkanlığı geliştirir ve böylece sosyalleşir (Barış, 2007: 4).

Tablo 4. Çalgı Eğitimi Alanı Alt Başlıklarındaki Bildirilerin Dağılımı

Çalgı Eğitimi Alt Başlıkları	TOPLANTILAR																			
	Trabzon 1993		Ankara 2001		Ankara 2002		Malatya 2003		Isparta 2004		Kayseri 2005		Denizli 2006		Samsun 2009		İstanbul 2010		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Çalgı Eğitimi	--	--	--	--	1	20	2	17	2	13	1	10	2	15	2	18	2	12	12	14
Piyano Eğitimi	2	67	--	--	1	20	7	64	9	56	4	40	6	46	5	45	8	47	42	49
Keman Eğitimi	1	33	--	--	1	20	--	--	3	19	2	20	1	8	2	18	--	--	10	12
Viyola Eğitimi	--	--	--	--	1	20	1	8	--	--	--	--	1	8	--	--	--	--	3	3
Viyolonsel Eğitimi	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	15	--	--	2	12	4	5
Kontrbas Eğitimi	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	9	--	--	1	1
Flüt Eğitimi	--	--	--	--	--	--	1	8	1	6	--	--	1	8	--	--	--	--	3	3
Gitar Eğitimi	--	--	--	--	1	20	--	--	--	--	1	10	--	--	--	--	4	24	6	7
Bağlama Eğitimi	--	--	--	--	--	--	--	--	1	6	2	20	--	--	1	9	1	6	5	6
TOPLAM	3	4	--	--	5	6	11	13	16	19	10	12	13	15	11	13	17	20	86	100

Tablo 4 incelendiğinde, çalgı eğitimi alanında sunulan 42 bildiri ile en büyük payın piyano eğitimine (% 49) ait olduğu gözlenmiştir. Daha sonra sırasıyla; genel çalgı eğitiminde 12 bildiri (%14), keman eğitiminde 10 bildiri (%12), gitar eğitiminde 6 bildiri (%7), bağlama eğitiminde 5 bildiri (%6), viyolonsel eğitiminde 4 bildiri (%5), flüt ve viyola eğitiminde üçer bildiri (%3), kontrbas eğitiminde ise bir bildiri (%1) bulunmaktadır. Özellikle kontrbas eğitimine ait tek bildirinin 2010 yılında sunulmasından ise bu alana ilişkin çalışmaların son zamanlarda başlamış olabileceği sonucu çıkartılabilir.

4.3. Müzik Kuramları

Eğitim Terimleri Sözlüğü'ne göre kuram:

- ✓ Düşünce alanında kalan bilgi ve bu nitelikteki bilginin bilimsel temel ve kuralları.
- ✓ Gözlem konusu olan bir sınıf olay ve ilişki üzerinde yapılan deneyler sonucu doğruluğu hemen hemen kesinleşen yöntemli açıklama.

Felsefe Terimleri Sözlüğü'ne göre kuram:

- ✓ Yarar sağlamayı ya da uygulamayı amaçlamayan salt bilgi.
- ✓ Belli gerçekleri açıklama, yorumlama ya da belirleme biçiminde ortaya çıkan; olayları denenmemiş, yalnızca düşünce ile kurulmuş temeller üzerine oturtan, ama olaylara egemen olarak yeni olguları bulma yolunu gösteren bilimsel öğretisi
- ✓ Deneyle karşıtlık içinde, düşünce ile kazanılmış bilgi, belli olayların ilkelerden kalkarak bilimsel olarak açıklanması ve tek tek bilgilerin genel yasalar altında toplanması, kendilerinden her türlü yasalılığın ve tek tek olayların çıkarılabileceği ilkelere göre düzenlenmesi.

Toplumbilim Terimleri Sözlüğü'ne göre kuram:

- ✓ Bilgi edinme sürecinin herhangi bir aşamasında ortaya atılan, geçerlilik ve güvenilirliği bilimsel yöntemle saptanmış bir genel bilgi ve açıklama düzeni.
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bilimsanat&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5a85716f191c81.45987277

Yukarıdaki tanımlar ve araştırma sınırlılığımız çerçevesinde müzik kuramına ilişkin bulgularımız: Müzik eğitiminin ses ve çalgı eğitimi boyutları dışında kalan; genel müzik eğitimi, eğitim-öğretim kurumlarında uygulanan programlar ve dersler, müzik teknolojisi ve yetenek sınavlarına ilişkin alt başlıklar bulunmaktadır.

Tablo 5. Müzik Kuramları Alanına İlişkin Bildirilerin Dağılımı

Müzik Kuramları Alt Başlıkları	TOPLANTILAR																			
	Trabzon 1993		Ankara 2001		Ankara 2002		Malatya 2003		Isparta 2004		Kayseri 2005		Denizli 2006		Samsun 2009		İstanbul 2010		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Genel Müzik Eğitimi	15	83	2	100	20	67	11	31	6	19	5	42	3	9	8	24	10	16	80	31
MMEK* ve Programları	3	17	--	--	4	13	13	37	14	44	3	25	4	12	12	35	15	24	68	26
MME** ve Servis Dersleri	--	--	--	--	--	--	3	9	4	13	2	17	10	30	4	12	10	16	33	13
MEBK*** Müzik Dersleri	--	--	--	--	--	--	2	6	3	9	--	--	12	36	7	21	20	32	44	17
Müzik Eğitimi ve Özel Eğitim	--	--	--	--	1	33	2	6	--	--	--	--	--	--	--	--	4	6	7	3
Müzik Eğitimi ve Teknoloji	--	--	--	--	4	13	1	3	3	9	--	--	--	--	2	6	3	5	13	5
Yetenek Sınavları	--	--	--	--	1	3	3	9	2	6	2	17	4	12	1	29	--	--	13	5
TOPLAM	18	7	2	1	30	12	35	14	32	12	12	5	33	13	34	13	62	24	258	100

*MMEK: Mesleki Müzik Eğitimi Kurumları **MME: Mesleki Müzik Eğitimi ***MEBK: Milli Eğitim Bakanlığı Kurumları

Tablo 5 incelendiğinde, müzik kuramları boyutunda toplamda yer alan 258 bildiriden, 80 bildiri (%31) ile en büyük payın genel müzik eğitimi konularına ait olduğu gözlenmiştir. Daha sonra sırasıyla; mesleki müzik eğitimi kurumları ve programlarında (MMEK) 68 (%26), MEB' na bağlı kurumlardaki müzik dersleri (MEBK) ve/veya uygulamalarında 44 (%17), üniversitelerin mesleki müzik eğitimi veren kurumları ile diğer

fakültelerinde verilen müzik/ müzik eğitimi derslerinde (MME) 33 (%13), müzik eğitimi ve teknolojisinde 13 (%5), yetenek sınavlarında 13 (%5) ve son olarak ta müzik eğitimi ve özel eğitim konularına ait 7 (%3) bildiri yer almaktadır.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Ülkemizdeki üniversitelerde, 1982-2010 yılları arasında müzik alanında düzenlenmiş ve basılmış dokuz bilimsel toplantı tespit edilmiştir. 1993 yılında düzenlenmiş ilk toplantı ile 2001 yılında düzenlenmiş ikinci toplantı arasında sekiz yıl gibi uzun bir süre geçmiştir. Diğer toplantıların ise hemen hemen birbirini takip eden yıllarda düzenlenmiş olması müzik alanındaki çalışmaların 2000'li yıllardan itibaren önem ve hız kazandığının göstergesi olarak düşünülebilir. İlk toplantıda 23 olan bildiri sayısı ise 2010 yılında yüze (100) yükselmiştir.

Toplantıların tamamının eğitim-öğretim dönemi olan Eylül-Nisan aralığında ve 2-4 gün süresince yapıldığı görülmektedir.

Toplantı konularında müzik eğitimi ifadesi alt başlığı bulunduğu, sadece bir tanesinin güzel sanatlar fakültesi müzik bölümü tarafından diğerlerinin ise mesleki müzik eğitimi veren kurumlar ve ilgili bölümler/anabilim dalları tarafından düzenlendiği gözlenmiştir.

Toplantılardan iki tanesi Gazi Üniversitesi, yedi tanesi ise farklı üniversiteler tarafından düzenlenmiştir.

Araştırmada; müzik eğitiminin ses eğitimi boyutunda 54 (%14), çalgı eğitimi boyutunda 86 (%22) ve müzik kuramları boyutunda ise 248 (%65) olmak üzere toplam 398 bildiri sunulduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bildiri ve bildirimci sayısındaki artışlar da dikkat çeken bir konudur. 1993 yılında 23 bildiri 26 bildirimci, 2001 yılında 22 bildiri 25 bildirimci ile sunulurken ilerleyen yıllarda ciddi farklılıklar izlenmiştir. 2002 yılında 41 bildiri 56 bildirimci, 2003 yılında 48 bildiri 62 bildirimci, 2004 yılında 54 bildiri 63 bildirimci, 2005 yılında 25 bildiri 51 bildirimci, 2006 yılında 53 bildiri 69 bildirimci 2009 yılında 45 bildiri 60 bildirimci ve son olarak ta 2010 yılında 87 bildiri 121 bildirimci ile hazırlandığı gözlenmiştir. Bu sonuçlara göre, bir yandan bildiri sayısı artarken diğer taraftan da çok yazarlı çalışmalar 2002 yılından itibaren önem kazanmaya başlamıştır.

Ses eğitimi boyutunda üç alt başlıkta belirlenen 54 bildiriden; genel ses eğitiminde 25, koro eğitiminde 24 ve ses sağlığında ise 5 bildiri gözlenmiştir. Ses sağlığındaki bildiri sayısının azlığı, ses ve sağlık disiplininin araştırmacıların bu tür çalışmaları yapmak üzere iletişim kuramamalarından kaynaklanıyor olabilir.

Çalgı eğitimi boyutundaki dokuz alt başlıkta belirlenen 86 bildiriden; 42 (%49) bildiri ile en çok piyano eğitiminde, tek bildiri (%3) ile de kontrbas eğitiminde olduğu gözlenmiştir. Diğerleri ise sırasıyla: 12 tane genel çalgı eğitimi (%14), 10 tane keman eğitimi (%12), 6 tane gitar eğitimi (%7), 5 tanesi bağlama eğitimi (%6), 4 tane viyolonsel eğitimi (%5), 3'er tane ile de flüt ve viyola eğitimine (%3) aittir.

Bu sonucun en önemli nedenlerinden birisi, müzik bölümü anabilim/ana sanat dalı programlarında piyano derslerinin zorunlu olması ve dolayısıyla öğretim elemanı sayısının fazlalığı, diğer nedeni ise evrensel bir çalgı olarak kabul edilen ve literatür taramasında da görüldüğü üzere çok fazla araştırmanın yapılmış olmasıdır. Bu sayede, piyano ile ilgili çalışmalara yön vermesi bakımından daha çok kaynağa erişim sağlanmakta ve dolayısıyla çok sayıda araştırma yapılabilmektedir.

Müzik kuramları alanında sunulan 258 bildirinin 80 tanesi (%31) genel müzik eğitimi, 68 tanesi (%26) mesleki müzik eğitimi veren kurumlar ve programları, 44 tanesi (%17) MEB'na bağlı kurumlarda verilen müzik dersleri, 33 tanesi (%13) mesleki müzik eğitimi ve üniversitelerin farklı fakültelerinin programlarında yer alan müzik dersleri, 13 tanesi (%5) müzik eğitimi ve teknoloji, 13 tanesi (%5) yetenek sınavları ve 7 tanesi de (%3) müzik eğitimi ve özel eğitim konularını içermektedir. Özel eğitim konusunun fazla işlenmemiş olması özel eğitim disiplinine ait çalışmaların ülkemizde çok yeni olmasıdır.

1982-2010 yılları arasında düzenlenmiş ve basılmış bilimsel toplantılara 533 bildirimci katılmıştır.

Elde edilen sonuçlar ışığında:

Ülkemizdeki üniversitelerde, müzik alanında daha fazla bilimsel toplantılar düzenlenmeli, müzik eğitiminin özellikle ses eğitimi ve çalgı eğitimi alanına ilişkin çalışmaların artırılması amacıyla bu konuların yer aldığı özel oturumlar yapılmalıdır.

İnsanların iletişim kurmalarında en pratik, doğal ve mükemmel bir araç olan ses ve ses eğitimine ilişkin araştırmaların özellikle de ses sağlığı alanında yapılan çalışmaların genel toplama göre az sayıda olması

düşündürücüdür. Herkesin güzel bir sesi olmasa da, her yaş grubunun, sesini tanıyıp doğru ve etkili kullanmayı öğrenebilmesi amacıyla öncelikli olarak sesin korunması daha sonra ise “etkili iletişim için doğru ve güzel konuşma” hedefli ses eğitimi çalışmaları yapılmalıdır. Bu amaçtan hareketle de uzman eğitimcilerin görev alması şartıyla her kademedeki eğitim kurumunun programlarına dersler konulmalıdır.

Müzik disiplinine ait sorunlar daha objektif yaklaşımlarla güncellenerek yeniden belirlenmeli ve bu tür çalışmalarla üzerinde çalışılmamış konular ortaya çıkarılarak çözüm önerileri sunulmalı, müzik bilimi/sanatu üzerine eğitim veren kurumlar da programlarını bu doğrultuda düzenlemelidirler.

Müzik bilimi ve sanatu üzerine düzenlenmiş toplantıların içerikleri, alana ilişkin gelişmelerin takip edilebilmesi için raflarda kalmamalı, ilgili kurum ve kuruluşlar toplantı sonuçları ve önerileri hakkında bilgilendirilmelidirler.

KAYNAKÇA

Barış, D. (2007). “Okul Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitimi Uygulamaları”. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi: 1-12, sayı:15, cilt:2: 4.

NRC (National Research Council) (1998). “Teaching about evolution and the nature of science”. Washington, DC: National Academy Press.

Önal, G.F. (2012). “Türkiye’deki Üniversitelerde 1982-2010 Yılları Arasında Düzenlenmiş Müzik Başlıklı Kongre Ve Sempozyumlarda Sunulan Bildirilerin Sonuç Ve Önerilerinin İncelenmesi”. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayınlanmamış Doktora Tezi. S: 11. Konya.

Taşkın, Ö. & Çobanoğlu, E. & Apaydın, Z. & Çobanoğlu, İ. & Yılmaz, B. & Şahin, B. (2008). “Lisans Öğrencilerinin Kuram (Teori) Kavramını Algılayışları”, Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi. Cilt: 25. Sayı: 2.

Töreyn, A. (2001). “Müzik Eğitimi Anabilim Dallarının Ses Eğitimi Alan Derslerinde Karşılaşılan Sorunlar ve Müzik Öğretmenliğine Etkileri”. 1. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu: 122.

<http://tdkterim.gov.tr/bts/>

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bilimsanat&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5a85716f191c81.45987277